

Asia: VN/23654/2021/

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle arkistointilaksi ja laiksi julkisen hallinnon tiedonhallinnasta annetun lain muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Määritelmien osalta Rovaniemen hovioikeus toivoo lisää selkeyttä, sillä erityisesti arkistointi olisi mielestämme tärkeää määritellä lain tasolla. Tämä olisi esityksen perusteluissa mainitun tavoitteen hengen mukaista: ”Lain – keskeiset määritelmät yhteensovitettaisiin – julkisen hallinnon tiedonhallinnasta annetun lain kanssa.” Toki perusteluissa tuodaan esiin, miksi uusi arkistointilaki ottaa etäisyyttä aikaisempaan tiedonhallintalain mukana tulleeseen tulkintaan (s. 6-7), jossa säilyttäminen ja arkistointi on erotettu toisistaan. Tämän voisi kuitenkin ilmaista selkeämmin määrittelemällä arkistointi lain 3 §:ssä.

Arvonmäärityksen ja siinä huomioon otettavien osa-alueiden tuominen lakiin on kannatettavaa. Lakiehdotuksen 8 §:n 1 momentin mukaan ”arvonmäärityksen kohteena ovat kaikki viranomaisen asiakirjat”. Kohdasta ilmeisesti puuttuu maininta tietoaineistoista.

Samassa pykälässä esiin otetaan myös henkilötietojen käsittely, mikä on sinänsä arvokas lisäys, mutta jää melko vähäiseksi ja tulkinnanvaraiseksi maininnaksi. Henkilötietojen käsittelyä ja tietosuojaa on kiitettävästi käsitelty ehdotuksen perusteluissa, mutta käytännössä sen huomioiminen jää lakiehdotuksessa vähäiseksi kansallisen arkistotietovarannon (19 § ja 20 §) ulkopuolella. Samalla on pidettävänä tutkimuksen kannalta tärkeänä huomiona lakiehdotuksen perusteluissa esiin otettua anonymisoinnin ja pseudonymisoinnin ongelmallisuutta (s. 30).

Arkistoinnin suunnittelun liittäminen tiedonhallintamalliin on itsessään looginen ja myös kannatettava kehityskulku. Huolena on kuitenkin, että käytännössä arkistoinnin yhteensovittaminen tiedonhallintamalliin tulee olemaan monelle viranomaiselle hankalaa. Lakiehdotus ei myöskään

tarkasti määrittelee arkistoinnin ja sen suunnittelun vastuita. Laki saattaisi tällaisenaan kannustaa liian kevyeen arkistoinnin suunnitteluun.

Muilta osin Rovaniemen hovioikeus yhtyy Tuomioistuinviraston lausumaan.

Lausunnon on valmistellut arkistonhoitaja Janne Harkas.

Ålander Tuula
Rovaniemen hovioikeus